

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRATIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Pentru legământul păcii

Conferința creștină pentru pace pregătește pentru anul acesta, 1964, a doua Adunare pancreștină pentru pace la care să participe sute de delegați din toate bisericile și confesiunile creștine din întreaga lume, pentru ca în comun acord să ia măsurile convenite de contribuție creștină pentru asigurarea păcii mondiale. În acest scop ședința Comitetului consultativ de la Praga, din iunie 1963 a stabilit ca temă principală pentru Pancreștină cuvântul lui Dumnezeu către profetul Maleahi: „avutam legământ cu el de viață și pace” (2, 5).

Pentru pregătirea lucrărilor de amănunt, în vederea acestei Pancreștine pentru pace, s-a întrunit la Praga ședința Secretariatului internațional, la 15—17 octombrie, și apoi ședința Comitetului executiv, la București, în zilele de 11—17 noiembrie 1963, patronată cu deosebită grijă de Prea Fericitul Părinte Patriarh Justinian al Bisericii Ortodoxe Române și de Sf. Sinod.

Au participat aproape toți membrii Biroului central, ai Secretariatului, ai corpului consultanților și ai Comitetului executiv, în frunte cu președintele prof. J. Hromadka, și secretarul general J. Ondra, apoi cunoscuții activiști pentru pace: I.P.Sf. Mitropolit Nicodim de la Leningrad (fost de Iaroslav și Rostov înainte), prof. H. Vogel din Berlinul occidental, prof. G. Casalis de la Paris, consilier H. Kloppenburg din Dortmund-R.F.G., episcopul T. Bartha de la Budapesta, secretar general A. Karev de la Moscova, prof. A. Ziak de la Bratislava, pastor G. Bassarak din R.D.G., vicarul Mitropoliei ortodoxe J. Novak de la Praga și mulți alții, în total 25 persoane. Din partea Patriarhiei Române a participat prof. M. Șesan, membru permanent în Comitetul executiv.

Sesiunea a început în ziua de 11 noiembrie cu ședința Secretariatului, cu care ocazie s-au stabilit condițiile de lucru ale celor trei grupe de discuții: teologică, internațională și operativă și s-au luat la cunoștință adresele Bisericii presbiteriale din S.U.A., a Consiliului creștin din Kenia-Africa și a Bisericii Evanghelice din Germania Federală de a începe conversații cu Mișcarea de la Praga. Schimbul acesta de propuneri și păreri este foarte util pentru lămurirea și adâncirea problemelor multilaterale, legate de asigurarea păcii în lumea întreagă.

Ședința inaugurală a avut loc la 12 noiembrie, în Aula Institutului Teologic din București, unde în numele P. F. Patriarh

Justinian onorurile gazdei au fost îndeplinite de I.P.Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei.

După rugăciunea inaugurală, rostită de prof. M. Șesan, și cuvântul de salut și bună urare al I.P.Sf. Mitropolit Iustin, au urmat cuvântările de frățească întâmpinare din partea Episcopului luteran Fr. Müller din Sibiu și al Episcopului reformat I. Nagy de la Cluj. Apoi președintele J. Hromadka și secret. gen. J. Ondra și-au desfășurat cuvântările lor programatice, indicând scopul întrunirii de la București și sarcinile ce are de îndeplinit această ședință în pregătirea pancreștinei pentru pace din 1964.

Lucrările au continuat în zilele de 13, 14, 15, 16 și 17 noiembrie, fie în cadrul grupelor, fie în ședință plenară.

La sfârșitul ședințelor s-a dat următorul comunicat:

„După inaugurarea solemnă a sesiunii, membrii Comitetului executiv au fost de mai multe ori oaspeții gazdei; la o recepție dată de P. F. Patriarh Justinian, au fost vizionate filme din viața Bisericii Ortodoxe Române și a urmat o agapă plină de însuflețire și mulțumire cu lucrarea păcii în comun; într-o altă seară coruri bisericesti au dat un concert festiv; după participarea, simbătă, la opera „Oedip” de Enescu, Duminică membrii au participat la Sf. Liturghie solemnă din Biserica Domnița Bălașa. La sfârșitul sesiunii P.F. Patriarh Justinian a oferit o recepție în Palatul patriarhal.

Cu ocazia variatelor discuții, membrii și-au putut exprima recunoștința lor față de Biserica gazdă și față de autoritățile din R. P. Română, pentru întreg sprijinul oferit Conferinței creștine pentru pace, în sesiunea de la București, ca și în genere în activitatea ei nobilă pentru binele omenirii, contribuind la străduințele mondiale ale păcii.

În centrul activității sesiunii de lucru de la București, a stat pregătirea Adunării a doua pancreștine pentru pace din 1964, care va avea ca temă centrală principiul: „Legământul meu este viață și pace”.

Discuțiile teologice au stabilit că există legături strânse între mărturisirea credinței și datorințele social-politice ale fiecărui credincios. Deși voia lui Dumnezeu nu este întotdeauna nemijlocit vădită față de problemele actuale, dar pentru că legământul Său este pentru viață și pace, și nicidecum pentru moarte și distrugere, ținuta credinței poate duce la fapte con-

crete politice, între care este și lupta susținută pentru pacea lumii, care corespunde poruncii Mântuitorului.

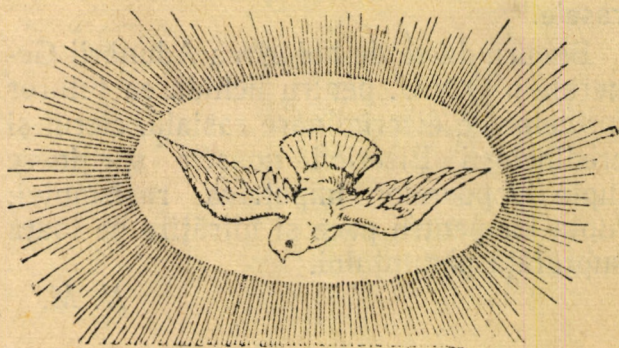
În consecința acestor gânduri teologice este limpede că creștinul nu poate fugi de răspundere și de hotărâri concrete pentru binele semenilor. De aceea, pentru că Sf. Evanghelie îndrumază pașii creștinilor pe calea păcii, Conferința creștină pentru pace afirmă cu tărie că distrugerea atomică în masă nu corespunde cu fapta împăcării lui Dumnezeu pe crucea Mântuitorului Iisus Hristos.

S-a constatat apoi cu satisfacție că există o serie de răspunsuri favorabile și pozitive ale creștinătății mondiale la solia emisă de Comitetul consultativ al Conferinței creștine pentru pace din iunie 1963, pentru pregătirea Pancreștinei a doua pentru pace. Declarațiile pozitive, ca și unele voci neînțelegătoare încă, pe care le luăm în mod serios la cunoștință, ne întăresc în convingerea că lucrarea Mișcării este corectă, că omenirea ia în serios străduințele și realizările de pînă acum ale Mișcării de la Praga. Astfel Conferința creștină pentru pace de la Praga devine un centru de adunare pentru multe străduinți pentru pace ale creștinilor din întreaga lume. De aceea nutrim nădejdea că a doua Adunare pancreștină pentru pace din 1964 va cuprinde credincioși din toate asociațiile ecumeniste și regionale, din Asia, Africa și America, și din toate bisericile lumii, chiar din cea romano-catolică, pentru realizarea unei contribuții esențiale spre menținerea și întărirea păcii în lume ca și spre binele tuturor oamenilor.”

În adevăr, colaborarea dintre creștini se adâncește în activitatea lor din cadrul Conferinței.

Activitatea Conferinței creștine pentru pace asigură deci sufletele credincioase că se poate realiza pe linie creștină idealul comun al păcii mondiale și că în acest cadru cei care activează cu însuflețire se învrednicesc cu adevărat de chemarea Mântuitorului Iisus Hristos: „fericiți făcătorii de pace”.

Prof. M. Șesan

Discriminarea rasială

La 20 noiembrie 1963 Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat în unanimitate unul din cele mai importante documente ale celei de-a 18-a sesiuni, Declarația cu privire la lichidarea tuturor formelor de discriminare rasială. Republica Sud-Africană a fost singura țară care nu a participat la vot, pentru că ea aplică față de negrii politica de apartheid.

În declarație se arată că este absolut necesar să se pună capăt promovării, de către guverne și de alte autorități, a politicii de segregare rasială și mai ales a politicii de apartheid și să fie lichidate toate formele de discriminare rasială, care sînt un rezultat al unei asemenea politici.

Reprezentanții diferitelor țări, ca și reprezentanța R. P. Romîne, Maria Groza, care au luat cuvîntul, au subliniat că Declarația aceasta reprezintă o contribuție însemnată a O.N.U. la cauza lichidării rasismului și discriminării rasiale, în lupta împotriva propagării teoriilor și ideilor urii față de om, în lupta împotriva activității organizațiilor rasiste și altor organizații care ațîță vrajba între popoare. Ei și-au exprimat convingerea că rasismul și discriminarea rasială, ca și sistemul colonial, vor fi excluse din viața omenirii. Însăși evoluția omenirii spre pace și înfrățire între popoare cere înlăturarea deplină și definitivă a oricăror forme de rasism.

Hotărîrea Adunării Generale a O.N.U. reprezintă voința tuturor popoarelor. Lupta împotriva rasismului este cauza tuturor oamenilor cinstiți din lume. Rasiștii din Republica Sud-Africană și din S.U.A. sînt condamnați de glasul popoarelor, condamnați de mersul istoriei. Creștinii sînt alături de lupta popoarelor pentru lichidarea tuturor formelor de discriminare rasială. În acest sens s-au pronunțat Bisericele Ortodoxe, Biserica romano-catolică, Consiliul Mondial al Bisericii (New-Delhi 1961), Conferința creștină pentru pace, etc. Discriminarea rasială este susținută de Biserici reformate din Republica Sud-Africană și de unii pastori și credincioși din S.U.A. Aceștia sînt împotriva învățaturii creștine despre egalitatea și frățietatea tuturor oamenilor, tuturor popoarelor.

Adevărații ucenici ai lui Hristos condamnă rasismul, fie că se îmbracă sub forma „creștină”, fie sub forma unor teorii „filozofice”. Iisus Hristos ne învață că avem un Tată în cer și noi toți sîntem fiii Lui și frați întreolaltă. Între noi și Dumnezeu este legătura de iubire a Tatălui față de fii și a fiilor față de Tatăl. Iar între oameni, ca fii ai Tatălui și frați, trebuie să fie legătura de iubire frățească. Cel ce iubește pe Tatăl, iubește și pe frații săi, pe toți oamenii. Iar cel ce nu iubește pe frați, acela nu iubește nici pe Tatăl. Cel ce sprijinește discriminarea rasială, se face neascultător față porunca iubirii și nu poate fi ucenic al lui Iisus Hristos, care a trimis pe Sf. Apostoli să propovăduiască pacea și iubirea la toate popoarele, la toate rasele.

Bucurîndu-se de hotărîrea Adunării Generale a O.N.U. pentru lichidarea tuturor formelor de discriminare rasială, clerul și credincioșii Bisericii noastre sprijinesc lupta popoarelor împotriva rasismului, lupta lor pentru pace și înfrățire pe toată suprafața pămîntului.

N. M.

Folosirea spațiului cosmic

Spațiul cosmic este spațiul ce se întinde dincolo de limitele atmosferei pămîntești. Cea dintîi pătrundere în spațiul cosmic, pentru cercetarea lui, a fost realizată prin satelitul artificial al pămîntului lansat de U.R.S.S. în 4 octombrie 1957. De atunci alți sateliți și nave cosmice, ale U.R.S.S. și S.U.A. și rachete experimentale ale mai multor state au adus date tot mai complete despre spațiul cosmic.

Pentru ca activitatea în spațiul cosmic să fie pusă în slujba păcii și progresului omenirii, s-a simțit nevoia fixării unor norme internaționale în folosirea spațiului cosmic și dezvoltării unor relații de colaborare internațională. Astfel, la propunerea comună sovieto-americană a fost creat în 1961, în cadrul O.N.U., Comitetul pentru folosirea în scopuri pașnice a spațiului cosmic, Comitet format din 28 țări, între care și R. P. Romînă. (Reprezentantul țării noastre este vicepreședinte al Comitetului). Printre sarcinile Comitetului se numără și studierea următoarelor probleme: drepturile și obligațiile statelor în ce privește spațiul cosmic, limitele pînă unde se extinde suveranitatea statelor în spațiul cosmic, situația juridică a navelor cosmice, etc.

Adunarea Generală a O.N.U. a aprobat în unanimitate rezoluțiile din 20 decembrie 1961 și

14 decembrie 1962, care prevăd următoarele principii:

a) dreptul internațional, inclusiv Charta O.N.U. se aplică și în spațiul cosmic;

b) spațiul cosmic și corpurile cerești pot fi liber explorate și exploatare de către toate statele, conform dreptului internațional, dar nu pot fi anexate de către nici un stat;

c) activitatea statelor în spațiul cosmic trebuie să se desfășoare în spirit amical.

Aplicarea acestui spirit de pace și prietenie o constituie Tratatul de la Moscova, care interzice experiențele atomice nu numai sub apă și în atmosferă, dar și în spațiul cosmic, și rezoluția Adunării Generale a O.N.U. din 17 octombrie 1963, care — ținînd seama de acordul de principiu dintre U.R.S.S. și S.U.A. de a nu amplasa în spațiul cosmic nici un fel de arme nucleare sau de distrugere în masă, — cheamă toate statele să se abțină de la introducerea în spațiul cosmic a armelor nucleare și altor arme de distrugere în masă. În felul acesta spațiul cosmic devine un spațiu denuclearizat, un spațiu al păcii și colaborării între popoare.

Pe cerul senin n-au ce căuta innegurările războinice, ci numai lumina înfrățirii și păcii.

M.

Botezul Domnului

Apropiindu-se timpul să-și înceapă chemarea mesianică, de Mîntuitor al lumii, Hristos Domnul vine, la vîrsta de 30 de ani, să se boteze de la proorocul Ioan, în riul Iordan. Ziua aceasta s-a serbat la începutul vieții creștine, deodată cu Nașterea Domnului. Ea se numește Botezul Domnului și Epifanie (—arătare), pentru că Domnul s-a arătat lumii și este prima Teofanie în Testamentul Nou, adică prima descoperire a Sf. Treimi: Tatăl, Fiul și Sf. Duh. Acum Dumnezeu Tatăl mărturisește: „Acesta este Fiul meu cel iubit...”; iar Duhul Sfînt se coboară peste Domnul în chip de porumbel (Mt. 3, 15—17).

Pentru care motiv Botezul Domnului se numește arătare, Epifanie, și nu Sfînta Naștere? Răspunsul îl dă Sf. Ioan Gură de Aur care zice: „Pentru că El nu s-a făcut cunoscut tuturor la Naștere, ci la Botez, căci pînă în această zi nu era cunoscut mulțimii” (Omilia despre Botezul Domnului). De aceeași părere este Fericitul Ieronim care adaugă: „Botezul este venerabil deoarece acum s-au deschis cerurile pentru Hristos”... nu la Nașterea Sa după trup, ...căci atunci era ascuns, iar acum se zice: „Acesta este Fiul meu cel iubit întru care bine am voit” (Cartea I despre Ezechiel, c. 1). Deci, pînă la botez, Domnul era neștiut de lume, deși trăia în mijlocul ei (In. 1, 26). Nici chiar Sf. Ioan Botezătorul nu-L cunoștea. Venind la Iordan să boteze poporul cu botezul pocăinței, el are poruncă să arate că Acela peste care se va pogori Sf. Duh la botez (In. 1, 33) este Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii (In. 1, 37). Prin aceasta Sf. Ioan îl recomandă pe Domnul tuturor, ca toți să creadă în Cel ce „vine după el” (F. Ap. 19, 4) și să urmeze Evanghelia Sa care este „Calea, Adevărul și viața veșnică” (In. 14, 6).

Din ce cauză se botează Mîntuitorul Hristos? Ca să răspundem la această întrebare trebuie să știm că pînă la Botezul Domnului erau două feluri de botezuri, unul care curăța de întinăciune, dacă se atingea cineva de morți, morminte, leproși, etc. și altul al Sf. Ioan. Primul botez — mai mult spălare — nu producea nici o schimbare lăuntrică. El pregătea numai pe cei credincioși cărora le atrăgea atenția să fie cu grijă pentru curățenia sufletului.

Al doilea botez, al Sf. Ioan, era botezul pocăinței care era superior celui dintîi dar inferior

botezului creștin și servea ca punte de legătură între cele două. Marele prooroc chema la curățire sufletească, iar în scopul acesta cerea tuturor să se pocăiască și să-și înnoiască viața, să devină virtuoși, dreți, cinstiți, corecți și să facă roade vrednice de îndreptare, căci securea stă la rădăcina pomului sterp care se taie și se aruncă în foc (Mt. 3, 10; Lc. 3, 9).

Botezul lui Ioan nu avea putere să curețe păcatele, să le ierte, să le șteargă și să sfințească viața pentru că nu avea harul Sf. Duh pe care îl dă numai botezul creștin, în numele Sf. Treimi. De aceea Sf. Ioan mărturisește în auzul tuturor: „Eu vă botez cu apă, iar după mine vine cel ce vă botează cu Duh Sfînt și cu foc” (Mt. 3, 11; In. 1, 33). Focul Duhului Sfînt s-a coborît peste Apostoli la Rusalii, cînd s-au botezat trei mii de suflete, luînd darul iertării păcatelor (F. Ap. 2, 38, 41). Acesta este botezul creștin, al iertării și al curățirii de păcate, al sfințirii și al îndumnezeirii vieții. Prin efectele sale supranaturale, acesta depășește botezul Sf. Ioan (F. Ap. 19, 1—3).

Întrebarea este: cu ce fel de botez s-a botezat Domnul Hristos? Răspunsul este că nu s-a botezat cu nici unul din cele două botezuri. Nici cu cel creștin, al iertării păcatelor, al sfințirii și al îndumnezeirii vieții, pentru că în El n-a fost nici umbră de păcat (I Petru 2, 22; In. 8, 46). Domnul s-a botezat formal cu botezul lui Ioan (Gal. 3, 22—23), căci el este „bărbatul desăvîrșit” (Ef. 4, 13) și nouă ne este pildă în toate (In. 13, 15). Drept aceea ca să nu creadă cineva că El a venit la Iordan, să se boteze pentru că ar avea nevoie de căință și iertare ca ceilalți, Sfîntul Ioan se oprește și zice: „Eu am trebuință să mă botez de tine și tu vii la mine?” (Mt. 3, 14). Prin aceasta arată că Cel ce vine smerit, să se asemene nouă, este mai mult decît om, este Dumnezeu adevărat, născut din Tatăl mai înainte de veci (In. 1, 1). Iar dacă totuși Stăpînul se botează de mîna robului o face din două motive: deoparte, ca marele profet să-L descopere oamenilor la începutul activității Sale mesianice, iar aceștia să creadă și să-I urmeze Lui, în cuvînt și faptă (In. 29—31) pentru că El este Mesia cel așteptat — Izbăvitorul lumii, — de altă parte, prin atingerea Sa sfințește firea apelor și prin aceasta ne sfințește pe noi, deschizînd ușa ho-

tezului izbăvitor al Noului Testament, botezul luminii și al harului care îndumnezeiește pe cei credincioși.

Luminat de Sf. Duh, Sf. Ioan vede în Domnul pe Dumnezeu și Omul cel fără de păcat, pe Mie-lul care se aduce jertfă pentru mântuirea noastră; de aceea, recunoscându-și păcătoșenia și nevrednicia, refuză să-L boteze. Dar Domnul îi zice: „Lasă acum că așa se cuvine ca să împlinim toată dreptatea”. Iar Ioan a ascultat și L-a botezat (Mt. 3, 14—15). Comentând acest fapt, Sf. Ioan Hrisostom zice: „Dreptatea se numește împlinirea tuturor poruncilor Domnului fără prihană (Lc. 1, 6). Această dreptate n-au împlinit-o cei dinainte și venind Hristos împlinește această dreptate”.

Intr-această faptă de ispășire și de izbăvire pentru noi stă cauza Botezului Domnului care împlinește legea și proorocii și prin aceasta, jertfindu-se ne-a împăcat cu Dumnezeu, aducându-ne în comunitate de viață fericită cu El, pentru că ne-a făcut fiii Săi prin har. Semnul văzut al acestei împăcări este trimiterea Sf. Duh care se coboară în chip de porumbel peste creștetul Mântuitorului, iar la Rusalii se arată în chip de limbi ca de foc peste capul Sf. Apostoli și de atunci se coboară neîncetat în taina Sf. Botez și alte Sf. Taine.

Botezul Domnului este praznicul luminii dumnezeiești, al arătării dreptății divine din dragoste față de cei credincioși, chemați la mântuire universală, al sfințirii vieții prin lucrarea Sf. Treimi în Taina Sf. Botez. De aceea era obiceiul în vechime ca cei ce se pregătesc să intre în Biserica creștină să se boteze în această zi — la fel ca și la Paști și la Rusalii — deoarece acum se luminează prin cunoașterea tainelor și a adevărilor mântuitoare ale religiei creștine, și prin

botez. Din cauza aceasta, sărbătoarea se mai numea ziua luminării și odată cu săvârșirea Tainei pentru cei nou botezați, se aprindeau lumini, simbolizând pe Mântuitorul Hristos care luminează și sfințește pe tot cel ce crede în El (Ioan 8, 12). Iar în calendarul bisericesc, duminica înaintea Sf. Botez se numește duminica înaintea luminării și cea după praznic se zice duminica după luminare. Apoi, în amintirea acestui eveniment — în vechime ca și azi — în ajunul Bobotezii, ca și în ziua praznicului, se făcea sfeștania mare.

Credincioșii se grăbesc să ducă acasă aghiasma în vase curate ca să se sfințească. Despre această datină veche și frumoasă, același Hrisostom zice: „Mulți obișnuiesc ca la miezul nopții al acestei sărbători, după ce au scos apă să o ia acasă și să o țină un an întreg...” (Ibid. p. 46).

Boboteaza permanentizează în felul acesta, lucrarea harică și izbăvitoare a sfintei Treimi care s-a arătat la Iordan și a luminat sufletele și cugetele tuturor creștinilor.

La praznicul Bobotezii se cuvine „să umblăm, după cuvântul Sf. Ap. Pavel, cuviincios, ca ziua, nu în ospețe și în beții, nu în desfrânări și în fapte de rușine, nu în ceartă și pizmă, ci îmbrăcându-ne în Domnul Iisus Hristos” (Rom. 13, 13—14). Smerindu-ne neîncetat, după pilda Domnului care s-a coborât din slava cerurilor și a primit a fi botezat de om, să ne supunem rânduilor așezate de El în sfânta Sa Biserică și să viețuim într-o curătenie și dragoste, în pace și în înfrățire cu toți, iar Dumnezeu miliei, care s-a arătat azi la Iordan ne va face vrednici să stăm de-a dreapta Lui, când se va arăta a doua oară într-o slavă (Mt. 25, 31).

Prot. Simion Radu

Sfinții Trei Ierarhi

Sf. Vasile cel Mare

Veacul patru după Hristos este consacrat în istoria Bisericii creștine ca un veac mai luminos, cu deosebire pentru că în acest secol au trăit mulți bărbați de seamă, între care loc de frunte ocupă Sfinții Tei Ierarhi: *Vasile cel Mare*, *Grigore de Nazianz* (cunoscut și sub numele de Teologul) și *Ioan Gură de Aur*. Deși au avut talanți deosebiți, fiecare remarcându-se mai mult într-o anumită direcție, ca de pildă: Sf. Vasile pe tărâm practic, Sf. Grigore ca gânditor adânc, iar Sf. Ioan ca exeget sau explicator al Sf. Scripturi și mare învățător, totuși viața le-a fost la fel de curată, dragostea pentru Dumnezeu și semenii la fel de fierbinte, râvna și truda pentru păstrarea dreptei credințe, precum și pentru ușurarea și îmbunătățirea vieții trupesti și sufletești a păstoriților lor la fel de puternică. Acesta este și motivul pentru care acești trei Sfinți Ierarhi sînt sărbătoriți în aceeași zi și anume în 30 ianuarie.

Tilcuind cuvintele Sfântului Pavel din epistola către Evrei 13, 7: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu și privind cum și-au sfîrșit viața să le urmați credința”. — Sf. Ioan Gură de Aur ne arată că trebuie să căutăm „într-una la aceștia, cercetînd cele ale lor, examinînd cu scumpătate viața lor, întreaga lor viață, pînă la sfîrșit”.

În cele ce urmează ne vom ocupa pe scurt, pe rînd, de fiecare, redînd deci nu atît date biografice, pe care le cunoaștem din cele ce s-au mai scris în această gazetă, cît mai ales frînturi din viața lor trăită zi de zi, din caracterul lor și din scrierile lor. Acestea mai ales cunoscîndu-le și urmîndu-le, precum zice Apostolul, ne vor fi mai de folos spre creștinirea noastră zidire.

Sf. Vasile s-a născut pe la anul 330 d.Hr. și de loc era din Cezareea Capadochiei. Era unul

din cei zece copii ai evlavioșilor săi părinți, Emilia și Vasile, dintre care trei vor ajunge episcopi și mai mulți dintre ei sfinți. În anul 370 d.Hr. este ales episcop-mitropolit al Cezareei. A murit în anul 379 și pentru personalitatea sa, pentru multele sale vrednicii încă de pe atunci a fost numit *cel Mare*.

Despre Sf. Vasile cel Mare, însă, cel mai în măsură să ne vorbească este Sf. Grigore de Nazianz, contemporan, născut chiar în același an cu Sf. Vasile și cel mai bun prieten al Sf. Vasile. Era o prietenie curată, așezată pe temelii sănătoase, demnă de urmat de fiecare din noi, căci o astfel de prietenie este o bucurie a vieții și o verigă solidă a păcii.

„Aveam totul în comun - spune Sf. Grigore - trăiam sub același acoperămint, mîncam la aceeași masă, aveam aceleași păreri, trăiam în deplină armonie și ne spoream reciproc, cu multă râvnă, dragostea unuia către celălalt... Pe amîndoi ne îmoldeau aceleași speranțe spre învățătură, adică spre ceea ce este mai dorit de oameni, și cu toate acestea invidia era departe de noi. Ne luptam între noi nu pentru înțietate, ci ne luam la întrecere cum să ne-o atribuim unul altuia, întrucît fiecare socotea ca și a sa proprie gloria dobîndită de celălalt. Se părea că aveam un singur suflet, care pune în mișcare două corpuri”. La rîndul lor, prietenii și le alegeau nu dintre „scandalagii” sau dintre cei cu alte urite năravuri, ci dintre „cei mai cumpătați”, dintre „cei mai cuminți și cu care petrecerea ne era de folos”. Sf. Grigore remarcă faptul că Sf. Vasile, prin frumusețea vieții lui, prin cunoștințele, inteligența și înțelepciunea sa, și-a cîștigat nu numai stima colegilor, ci chiar și a profesorilor lui, numele său fiind cunoscut departe peste marginile Atenei.

Intors la Cezareea, Sf. Grigore de Nazianz ne arată că Sf. Vasile a dobîndit treptele ierarhice, nu ca cei „care știu să se îndese”, ci prin vredniciile sale și voia lui Dumnezeu, pornind de la cea mai de jos treaptă. „Mai întîi — spune Sf. Grigore — a citit poporului cărțile sfînte (citeț am zice noi), el, care era tîlmăcitorul acestor cărți, fără să disprețuiască această treaptă inferioară, apoi ca preot, mai tîrziu ca episcop, a lădat pe Domnul fără să-și datoreze avansarea vreunei răpiri, fără să se-ndese la onoruri, ci fiind urmărit de ele”.

Ca ierarh, în munca sa de îmbunătățire a credincioșilor, Sf. Vasile „recurgea mai puțin la cuvînt și mult mai mult la faptă”, pentru că „fapta fără cuvînt și cuvîntul neurmat de faptă este ceva nedesăvîrșit”.

În legătură cu cunoscutul așezămint de birlefăcere, Vasiliada, unde Sf. Vasile cel Mare împărțea fără rezervă nu numai dragostea creștină și bunurile sale materiale, ci și cunoștințele de medicină și altele de felul acestora adunate la Atena, Sf. Grigore spune: „Frumos lucru este bunătatea și mila de cei lipsiți, precum și ajutorarea semenilor în vreme de necazuri. Ieși deci puțin afară din oraș (Cezareea) și privește acel nou oraș, monumentul evlaviei, tezaurul comun al tuturor, în care boala se suferă cu răbdare”.

Iată deci doar cîteva crîmpeie din personalitatea morală a Sf. Vasile cel Mare, din munca lui neobosită pentru binele păstoriților săi, muncă despre care știm că a fost mult mai întinsă, de la el avînd, de pildă, Liturgia care-i poartă numele și încă alte numeroase și folositoare scrieri.

Se cade, deci, așa cum ne îndeamnă Sf. Apostol Pavel, să privim cu toată atenția la viața acestui mare ierarh al Bisericii noastre, Sf. Vasile cel Mare, și să-i urmăm pilda, spre binele semenilor noștri, pentru a fi semănători ai dragostei și păcii în lume.

P.

Sfîntul Ilarie Pictavianul

Sfîntul Ilarie Pictavianul (sau de Poitiers), ca și Sf. Ambrozio și Ciprian, ne lasă impresia unei personalități mari, în cel mai larg înțeles al acestui cuvînt. Fericitul Ieronim îl compară cu un cedru din Liban, care susține Biserica lui Dumnezeu. Sfîntul s-a născut în Pictavia Acvitaniei, sau în Poitiers, oraș principal în departamentul Vienna. Timpul exact al nașterii sale nu se știe, dar se pare că s-a născut pe la anul 315, de oarece în anul 356 în apelul său către împăratul Constanțiu, declară că ar fi gata să părăsească cinul său preoțesc și să îmbrățișeze în calitate de penitent mirean, dacă ar fi înfăptuit ceva nedemn de sfințenia episcopului, sau și de a unui mirean cinstit. Părinții Sf. Ilarie nu au fost creștini și e aproape neîndoielnic că el a primit creștinismul numai după ce ajunsese la maturitate.

Din diferitele locuri ale comentariilor la Psalmii ale Sf. Ilarie, aflăm că concetățenii săi erau cu deosebire cuprinși de trufia vieții și se mîndreau cu haine scumpe, împodobite cu aur și pietre scumpe, cu cai și echipaje luxoase.

Din mărturiile scriitorului Silvan, aflăm că viciul în Acvitania era nedespărțit de bogăție și de lux. „Care bogat din Acvitania — se întreba el — nu s-a afundat în netrebnicii grețose? Cine a fost credincios femeii sale? Nicăiri plăcerea n-a fost mai nerușinată, nicăiri viața n-a fost mai infectată, nicăiri disciplina n-a fost mai strîcată”. De toate acestea Sf. Ilarie s-a ferit cu o puternică tărie de suflet, ca un adevărat creștin. El s-a înfrînat de la el și harul dumnezeiesc l-a ajutat, învățîndu-l vrednicia respectului de sine „respectul lăuntric al omului către propria sa persoană”, viața vicioasă părîndu-i a fi moarte și nu viață. Citînd pe proorocul Isaia și Psalmii, el învață să cunoască pe Dumnezeu, iar din fru-

(Continuare în pag. 4)

Sfântul Ilarie Pictavianul

(Urmare din pag. 3)

mușetea lucrurilor văzute, învăță să privească la Făcătorul lumii, ca la izvoțul a toată frumusețea și sfințenia.

În Evanghelia lui Ioan, Sfântul descoperă Cuvântul întrupat, găsind tot ceea ce dorise și mai mult chiar — decît tot ceea ce nădăjduse cîndva. Îl găsi pe Hristos Domnul, fapt care l-a determinat să rămînă un iubitor al Domnului, pînă la trecerea sa la cele veșnice. Cînd muri Episcopul de Pictavia, glasul poporului chemă pe Ilarie la scaunul episcopal, cum chemase pe Ambrozio la Milan, pe Martin la Tours. În vremea aceea era trebuință de un om în adevăratul înțeles al cuvîntului și poporul poate distinge bine pe omul vrednic, cînd îl vede în mijlocul său. În ce an s-a petrecut această alegere nu știm. Probabil pe la anul 353.

În vremea aceea el posedă adevărurile fundamentale ale teologiei creștine și mai ales învățăturile despre persoana și misiunea Mîntuitorului Iisus Hristos. Idealul vieții sale consta în propovăduirea Sf. Evangheliei, fără bani și fără plată. Viața episcopului, zicea el, trebuie împodobită cu învățătură și cu viață după învățătură. El trebuie să studieze Scriptura și să fie în stare să lumineze pe păstoriții săi, și învățătura lui trebuie să primească har și putere de la o îndoită frumusețe: de la neprihănire și știință, iar în toate faptele sale episcopul să unească nevinovăția cu înțelepciunea.

În imperiul roman pe vremea aceea, pedepsele se dădeau tare ieftin și repede. Dacă o personalitate cunoscută devenea neplăcută sau primejdioasă, atunci se porunca să plece în exil. Locul exilului, cîteodată, i se indica, cîte odată însă nu. Osînditul niciodată nu se gîndea să discute asemenea osîndă, sau să plece în alt loc decît acela cui i se hotăra. El pleca acolo pe seama sa și se întreținea acolo cum știa.

Saturnin, un om puținel la minte și mic la suflet, fățarnic, ambițios și înclinat spre lingușiri, care putea face mult rău, din invidie, denunță împăratului Constanțiu pentru pricini necunoscute, pe episcopul Ilarie. Tot ce Ilarie putu răspunde la învinuiri fu aceea că „el nu numai că n-a făcut niciodată nimic nedemn de sfințenia chemării de episcop, dar n-a făcut nimic nevrednic nici măcar de un mirean cinstit”. Ilarie nu a știut niciodată ce se cuprîdea în acel denunț pe care Saturnin l-a trimis împotriva sa, totuși, cu toate acestea, a fost nevoit să împărtășească soarta amară a exilaților. Totuși timpul exilului e departe de a fi nefolositor și pentru sine și pentru alții. Ilarie nu se dădu la nici un fel de tînguire și nu intră în nici un fel de intrigă. Sperînd în dreptatea lui Dumnezeu care-l va arăta lumii nevinovat, nu după mult timp s-a reîntors la scaunul lui episcopal. Aici între 360—366, Ilarie consacră multă osteneală asupra unui tratat despre vrăciul Dioscor în care condamnă ghicitul. Scrise și o carte despre Sf. Taine. Comentariul său de căpetenie care ni s-a păstrat pînă în ziua de astăzi este *Comentariul la Psalmi*. Sf. Ilarie a mai scris de asemenea o carte de imne și a fost cel mai vechi imnolog dintre părinții latini. Lui i se atribuie de către mulți și renumitele imne bisericesti „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu” și „Pe tine, Doamne, Te laudăm”. A înzestrat Biserica din Apus cu o adevărată și temeinică tălcuire a unor cărți din Noul Testament. Sfântul Ilarie a avut o sinceritate luminoasă și un caracter ireproșabil. El stă pe același nivel cu Sf. Atanasie cel Mare, ca unul dintre cei mai buni și mai capabili apărători ai ortodoxiei, purtînd în Apus după anul 1852 titlul de „Învățător al Bisericii Ecumenice”.

L. Idomir

Sf. Nicolae la Sibiu

La praznicul Sfîntului Nicolae s-a sărbătorit în centrul mitropolitan onomastica Înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae și împlinirea frumoasei vîrste de 70 ani de către Înalt Prea Sfinția Sa. La rugăciunea de seara din 5 decembrie 1963, săvîrșită în capela Institutului, au participat I.P.Sf. nostru Mitropolit Nicolae și P.Sf. Emilian Antal. După rugăciune, corul studenților teologi, condus de P.C. prof. Gh. Șoima, a executat troparul Sfîntului Nicolae. P.C. pr. rector Sofron Vlad a exprimat în cuvinte calde sentimentele de prețuire și dragoste ale corpului profesoral și studenților teologi față de Părintele duhovnicesc, care împlinește vîrsta de 70 ani și își pune toate forțele în slujba Bisericii, patriei și păcii. Urează Înaltului Ierarh mulți ani cu pace, sănătate și bună sporire întru călăuzirea turmei dreptcredincioase pe calea mîntuirii.

Corul cîntă: Mulți ani trăiască!

Înalt Prea Sfinția Sa binecuvîntează pe cei prezenți. Corul cîntă: Pre Stăpinul...

A doua zi dimineață, 6 decembrie 1963, s-a slujit la Catedrală Sf. Liturghie arhierască din sobor făcînd parte P.Sf. Emilian Antal, P.C. vicar Tr. Belasçu, P.C. consilier i. p. Andrei Gilea, P.C. consilier I. Vlad, P.C. prof. Milan Șesan, P.C.-revizor șef I. Circov, P.C. prof. I. Munteanu, protopopi, preoți și diaconi. Răspunsurile le-a dat corul studenților teologi, sub conducerea Pr. prof. Gh. Șoima. Au luat parte la Sf. Liturghie: I.P.Sf. nostru Mitropolit Nicolae, P.Sf. arhieru Teodor Scorobet, consilieri arhieriscopicești, profesorii și studenții Institutului Teologic Universitar, preoți și credincioși.

La priceasnă a predicat P.C. vicar Tr. Belasçu despre vrednicia Sfîntului Nicolae. A arătat totodată meritele Înalt Prea Sfințitului nostru Mi-

tropolit Nicolae, care o viață întreagă și-a consacrat-o binelui Bisericii noastre, slujirii intereselor poporului și întăririi păcii în lume. Urează din partea centrului mitropolitan, clerului și credincioșilor, ca Dumnezeu să dăruiască Înalt Prea Sfințitului nostru mulți ani fericiți, ca să înmulțească roadele unei vieți întregi de activitate bogată.

La sfîrșitul Sf. Liturghii P.C. consilier i. p. Andrei Gilea citește rugăciunea de mulțumire pentru toate binefacerile ce le-a revărsat Dumnezeu asupra Înaltului Ierarh. Apoi se fac Polihroanele, corul răspunzînd cu „Mulți ani trăiască” pentru Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae, pentru conducătorii Republicii Populare Romîne, pentru clerul și credincioșii Bisericii noastre.

Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae primește felicitări de la cei prezenți și îi binecuvîntează.

Cu acestea sărbătorirea Înaltului Ierarh s-a încheiat.

La secretariatul Arhiepiscopiei s-au iscălit în Registru — în aceeași zi — mulți preoți și credincioși, prieteni și cunoscuți.

În toate parohiile Arhiepiscopiei de praznicul Sfîntului Nicolae, preoții și credincioșii au ridicat rugăciuni pentru Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae și au exprimat dragostea și devotamentul față de Părintele lor duhovnicesc. Nenumărate scrisori de felicitare au fost trimise pe adresa Înalt Prea Sfinției Sale. A fost o zi de reculegere creștinească și de solidară manifestare a atașamentului față de Înaltul Ierarh al Bisericii Ortodoxe ardelene. Din toate inimile a răsănat urarea: Întru mulți ani Înalt Prea Sfințite Părinte!

Telegraful Român

Ș T I R I

LA DORINȚA noului președinte al S.U.A., Johnson, s-a citit în 28 noiembrie 1963 în toate bisericile din S.U.A. proclamația către poporul american, scrisă de fostul președinte Kennedy în 4 noiembrie 1963. Proclamația cheamă pe americani să lupte „ca să se ajungă la pace, dreptate și înțelegere între toți oamenii și toate popoarele și să se înlăture mizeria și suferințele, ori unde ele mai există”. E o chemare la pace și la înfrățire între popoare pentru a se făuri o viață mai bună pretutindeni.

★

UN ECOU larg în Franța are „Comitetul Național împotriva înarmării atomice”, care angajează francezi de diferite convingeri politice și credințe religioase în lupta împotriva politicii atomice franceze și pentru ca Franța să adere la Tratatul de la Moscova de interzicere a experiențelor atomice în trei medii. De acest Comitet aparțin și organizații de tineret, între care Asociația tineretului protestant.

De asemenea adunarea generală a Uniunii Naționale a Studenților francezi (din septembrie 1963) care are mai mult de 100.000 membri de diferite direcții și cuprinde și pe studenții Facultății catolice — a condamnat hotărîrea guvernului francez de a nu subscrie Tratatul de la Moscova și a exprimat opoziția sa față de înarmarea atomică a Franței și hotărîrea de a acționa — împreună cu alte organizații — pentru întărirea forțelor păcii în Franța.

★

LA 4 DECEMBRIE s-a încheiat sesiunea a doua a sinodului II Vatican. Hotărîrile acestei sesiuni se referă la lărgirea împuternicirilor e-

piscopilor — declarați colaboratori ai papei —, la reforma Liturghiei și la folosirea mijloacelor tehnice moderne (radio, televiziune, film, presă) pentru binele omenirii.

★

DIFERENȚA de situație materială între episcopii participanți la Sinodul II Vatican o remarcă „New-York Herald Tribune”, care scrie că episcopii din țările mai bogate (capitaliste) au locuit în cele mai bune hoteluri din Roma și s-au dus la ședințe în mașini de lux, pe cînd cei din țările sărace (coloniale sau în curs de dezvoltare) sau din misiunile îndepărtate locuiau în cartierele modeste ale Romei și foloseau pentru deplasare autobuzul sau tramvaiul. S. ex.: Cardinalul Spellmann din New-York locuia la Grand Hotel, pe cînd — singurul cardinal negru — Rugambra din Tanganica locuia într-un dărăpănat institut misionar african.

★

PENTRU pregătirea temelor Celei de a doua Conferințe pan-creștine pentru pace, ce va avea loc în iunie 1964, s-au constituit comisii de lucru, formate din profesorii de la Institutele teologice și alți teologi. Biserica noastră își precizează punctul de vedere în toate problemele actuale, solidară cu acțiunea tuturor creștinilor pentru pace, dezarmare generală și totală, pentru rezolvarea tuturor problemelor internaționale prin tratative.

★

DUPĂ moartea președintelui Kennedy, în S.U.A. se continuă acțiunea negrilor și albilor progresiști pentru drepturile populației de culoare. Unul din conducătorii mișcării negrilor americani este reverendul Martin Luther King.